

Çene-Yüz Defekti olan bir hastada uygulanan Intra ve Extra Oral Protezin Kombinasyonu

Prof. Dr. Nuri MUĞAN (*) — Doç. Dr. Erman TUNCER (**)

Doç. Dr. Esengün YENGİN (***)

G İ R İ Ş

Dışhekimliğinin büyük gelişme gösteren alanlarından birisi de çene-yüz protezleridir. Günümüzde bu bilim sahasına duyulan ihtiyaç ve gösterilen ilgi büyük bir artış göstermektedir. Plastik ve rekonstrüktif cerrahi alanında büyük ilerlemeler görülmesine rağmen, çene-yüz defektleri olan hastaların tedavisinde tek başına yeterli olamamaktadır. Böyle hallerde, ister istemez, plastik cerrahiye bir alternatif aranmakta ve çene-yüz protezinin rehabilitasyon çalışmalarına başvurulmaktadır.

Çene-Yüz protezinin gayesi; dokuların korunması, psikolojik tedavinin yapılması, estetik ve fonksiyonel restorasyonun sağlanması şeklinde özetlenebilir.

Takdim ettiğimiz hasta M. S. adında, 62 yaşında, Sivas doğumlu ve çiftçidir. Maligün tümör nedeni ile yüzün sağ tarafındaki yanak

(*) İ. Ü. Dışhekimliği Fakültesi Çene-Yüz Cerrahisi ve Protezi Kürsüsü

(**) » » » » »

(***) » » » » »

kısımında içine alacak şekilde bir hemimaksiler rezeksiyon yapılmıştır.

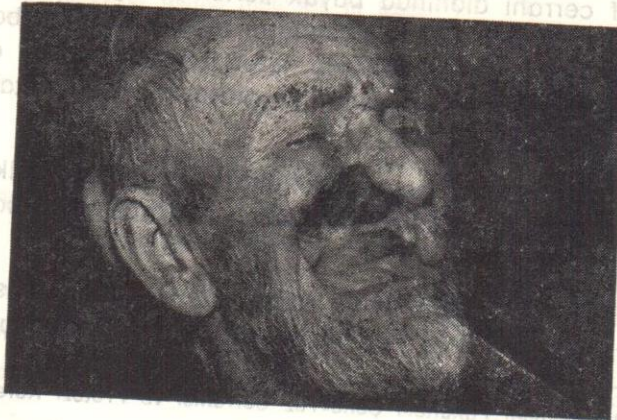
ESTETİK VE FONKSİYON

Dişhekimliği protezinde, fonksiyon son derece önemlidir. Günümüzde fonksiyon kadar olmamakla birlikte estetikte önemli olmaktadır. Normal bir tam protezin yapımında bile, kullanılacak protez maddesinin dişler ve diş etinin tabii görünüşünü aksettirmesi gereklidir. Estetik ve fonksiyon açısından, dudaklar tutuculuğa yardım ederler ve protez ile ağız dokusu arasındaki birleşme hattını gizlerler. Ayrıca tam protezlerde alveol kreterler ve yanak kasları istirahat ve fonksiyon sırasında protezi yerinde tutmak için yardım ederler.

Takdim ettiğimiz vakada hastamız sağ yüz bölgesinde yanak, alveol kreti ve dudak desteği imkânlarına sahip değildir (Şekil : 1-2). Bu durumda yüzün diğer kısmındaki sağlam yapıların kısmî desteğinden istifade edilmektedir. Mukabil tarafta ise, eksik kısımlar obtüratör bulbu ile extra-oral protezin kombinasyonu vasıtasıyla telâfi edilmeye çalışılmıştır. Burada yardımcı bir tutucu vasıta olarak gözlük çerçevesinden yararlanılmıştır (Şekil—3).

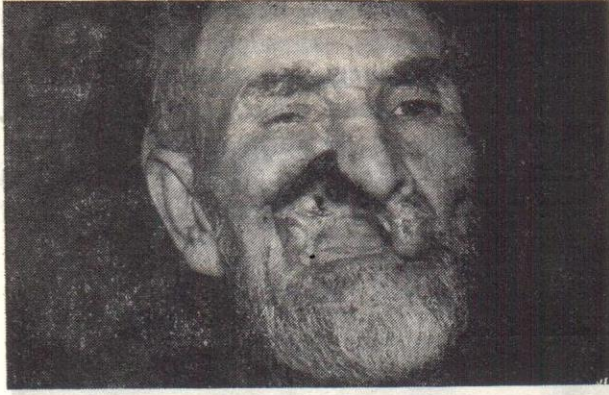
Ö L Ç Ü

Hemimaksiller rezeksiyon yapılmış olan defektlı sahaya vazelinlenmiş gazlı bez yerleştirildi. Böylece burun ve üst çenedeki boş-

Şekil—1

Hastanın sağ yüz bölgesinden görülen defektlı saha.

Şekil—2

Aynı hastanın cepheden görünüşü.

Şekil—3

Obtüratör bulbu ile extra-oral protezin birleştirilmiş haldeki görünüşü.

luklara ölçü maddesinin kaçması ihtimali ortadan kaldırıldı. Ölçü işlemlerinden sonra vazelinlenmiş gazlı bez defektli sahadan kolaylıkla çıkartıldı.

Aljinat ölçü maddesi ile alınan ilk ölçüden sonra özel bir ölçü kaşığı yapıldı. Ölçü kaşığının defekt sahaya bakan kısmına, defektli sahayı büyük ölçüde örtecek şekilde, termoplastik bir ölçü maddesi yerleştirildi. Daha sonra bütün defekt sahayı içine alacak biçimde aljinat ölçü maddesi ile nihai ölçü elde edildi.

OBTÜRATÖR BULDU

Maxilla rezeksiyonu yapılmış olan tarafta konuşma rezonansına yardım etmek için, bütün defektli sahayı örtecek biçimde, bir obtüratör bulbu yapıldı (Şekil—4). Protezin ağırlığını azaltmak için, içi boş olarak hazırlandı. Extra-oral protez ile irtibat halinde olacak biçimde ve buna dayanak olarak hizmet edecek şekilde planlandı (Şekil 5).

Şekil—4

Obtüratör ve alt tam protezin bitirilmiş şeklindeki görünüşü

Şekil—5

Obtüratörün ağız içine uygulandıktan sonra hastanın görünüşü

Bulbun daha iyi bir şekilde renk uyumunun sağlanması ve azami şekilde hastaya benimsetilmesi için, tek bir parça halinde imal edildi. İçi boş fakat her tarafı kapalı olarak hazırlandı (Şekil—6).

Şekil—6

İçi boş ve etrafı kapalı olarak hazırlanmış olan obtüratörün bitirilmiş hali.

Y Ü Z P R O T E Z İ

Obtüratör yapım işlemleri tamamlandıktan ve ağız içinde son kontrolleri yapıldıktan sonra, yüz protezinin yapılmasına geçildi. Protezler ağıza yerleştirildikten sonra, çeneler istirahat pozisyonunda iken, yüz maskesi alındı. Alçı model üzerinde pembe mum ile şekil verildi. Modelaj işlemleri hasta üzerinde tamamlandı (Şekil—7).

Şekil—7

Yüz protezinin obtüratör ve gözlük çerçevesine tespit edilmiş hali.

Yüzün mükabil tarafı ile simetrik olmasına dikkat edildi. Dişlerin görünmemesi gereken bölgeleri mum ile kapatıldı. Yanak ve dudak şekilleri verildi. Muflaya alındı. Mumları temizlendikten sonra, obtüratör bulbu üzerinde retansiyon yerleri açıldı. Cilt rengine uyan yumuşak akrilik maddesi konuldu (*). 3 saat müddetle kaynatıldı. Protez mufladan çıkartıldı ve temizlendi. Daha sonra hasta üzerinde boyama işlemleri yapıldı (Şekil—8).

Şekil—8

Gerekli düzeltmeler yapıldıktan ve boyama işlemleri tamamlandıktan sonra protezin görünüşü

SONUÇ

Hasta likid ve yumuşak gıdaların alınmasında önemli bir sıkıntısı olmadığını belirtmekte, eskisine oranla daha iyi bir görünüm kazandığını ifade etmekte ve dostlarının arasına yeniden katıldığı için mutluluk duymaktadır.

Klinik açıdan ise, extra-oral protez ve obtüratör kombinasyonu

(*) Palamed Epitez maddesi. Alman Kulzer Firması.

